

ค่ารักษาพยาบาลตามเกณฑ์ DRG เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บ สำหรับโรคที่พบบ่อยในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ปี พ.ศ. 2546

พจนันชวิทย์ อภินิเวศ

ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

Comparison of Price Calculated from DRG and Hospital Charge for Common Diseases in Srinagarind Hospital during year 2003

Potchavit Aphinives

Department of Surgery, Faculty of Medicine, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand. 40002

หลักการและเหตุผล: ในอนาคตอันใกล้นี้ กรมบัญชีกลางจะประกาศใช้เกณฑ์ Diseased Related Group (DRG) เป็นหลักในการคำนวณเงินชดเชยค่ารักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิสวัสดิการรักษายาของข้าราชการ แตกต่างจากปัจจุบันที่เป็นการจ่ายเงินชดเชยตามราคาที่โรงพยาบาลเรียกเก็บ

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบราคาค่ารักษาพยาบาลที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ DRG กับราคาของโรงพยาบาลเรียกเก็บ

วิธีการ: ศึกษาข้อมูลค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยในที่ได้รับการรักษาในปี พ.ศ. 2546 และเปรียบเทียบค่ารักษาพยาบาลที่ได้จากการเรียกเก็บจากผู้ป่วย กับค่าที่มาจากกรวิเคราะห์จำแนกตามโรค โดยใช้จำนวนเงิน 10,300 บาท ต่อน้ำหนักสัมพัทธ์ ที่ได้จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นฐานการคำนวณ

รูปแบบการศึกษา: การศึกษาย้อนหลังเชิงพรรณนา

สถานที่ศึกษา: โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่าง: ผู้ป่วยในที่ป่วยด้วยโรคที่พบบ่อย 10 อันดับแรกของ 8 ภาควิชาคลินิก

การวัดผล: แสดงตัวเลข และค่าร้อยละ

ผลการศึกษา: เมื่อเปรียบเทียบราคาตามเกณฑ์ DRG และราคาของโรงพยาบาลเรียกเก็บตามค่าใช้จ่ายจริง พบว่าราคาตามเกณฑ์ DRG ของแต่ละโรคมียังที่สูงกว่าและต่ำกว่าราคาเรียกเก็บ แต่เมื่อพิจารณาทั้งสิบโรคที่พบบ่อยของแต่ละภาควิชาแล้ว พบว่าราคาเฉลี่ยที่คำนวณตามเกณฑ์ DRG นั้นต่ำกว่าราคาเรียกเก็บในทุกภาควิชา โดย

Background: Purchasing price will be changed soon, from hospital charge to price calculated by Drug Related Group (DRG).

Objective: To compare DRG adjusted price and hospital charge

Methods: Based on raw data of the previous study "Comparison of unit cost and charge of medical care for common diseases in Srinagarind Hospital during year 2003", price of medical care was calculated from DRG. Each Relative Weight (RW) was multiplied by 10,300 baht. Finally, the price was compared with the hospital charge.

Design: Retrospective descriptive study.

Setting: Srinagarind Hospital, Faculty of Medicine, Khon Kaen University.

Samples: In-patients who were admitted with the ten most common diseases in each of 8 clinical departments.

Measurement: Value and percentage.

Results: Price of each disease may lower or higher than the hospital charge, but the average DRG adjusted price of each department is lower. Department of Medicine has the lowest ratio (59.42%), while Department of Ophthalmology has the highest ratio (96.55%).

Conclusion: The DRG adjusted price is around 74% of the hospital charge for the common diseases in Srinagarind Hospital.

Keywords: DRG, hospital charge

ภาควิชาอายุรศาสตร์ต่ำที่สุด (ร้อยละ 59.42) ในขณะที่ภาค
วิชาจักษุวิทยาสูงที่สุด (ร้อยละ 96.55)

สรุป: ค่ารักษาพยาบาลที่คำนวณตามเกณฑ์ DRG สำหรับโรค
ที่พบบ่อยในโรงพยาบาลศรีนครินทร์จะมีค่าประมาณร้อยละ
74 ของราคาจริงที่โรงพยาบาลเรียกเก็บในปี พ.ศ. 2546

ศรีนครินทร์เวชสาร 2550; 22(3): 261-6 • Srinagarind Med J 2007; 22(3): 261-6

บทนำ

ในปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายที่จะควบคุมค่าใช้จ่ายด้าน
การรักษาพยาบาลผู้ป่วย ดังจะเห็นได้จากการสนับสนุน
งบประมาณทางด้านการรักษาพยาบาลต่อรายหัวประชากร
และการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามเกณฑ์ของ DRG ซึ่ง
ในอนาคตอันใกล้นี้จะครอบคลุมการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการ
ค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจด้วย
ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันที่เป็นจ่ายเงินชดเชยเต็มตามจำนวน
ที่โรงพยาบาลเรียกเก็บ ดังนั้นต้องมีผลกระทบต่อรายได้ของ
โรงพยาบาลที่มีฐานผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้มีสิทธิสวัสดิการ
รักษาพยาบาลของข้าราชการ เช่น โรงพยาบาลศรีนครินทร์
แน่นอน การศึกษาเรื่องนี้จึงทำการคำนวณค่ารักษาพยาบาลของ
โรคที่พบบ่อยในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ตามเกณฑ์ DRG
แล้วเปรียบเทียบกับค่ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลเรียกเก็บ
เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงพยาบาลจะสามารถใช้เพื่อวางแผน
ในการดำเนินงานต่อไปได้

วิธีการ

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ต้นทุนในการรักษา
พยาบาลผู้ป่วยใน จำแนกตามโรคที่พบบ่อยในโรงพยาบาล
ศรีนครินทร์ เปรียบเทียบกับค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บจาก
ผู้ป่วย ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งศึกษาข้อมูลทางการเงินของโรคที่
พบบ่อย 10 อันดับแรกของภาควิชากุมารเวชศาสตร์
ศัลยศาสตร์ จักษุวิทยา สูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา โสต ศอ
นาสิกและลาริงซ์วิทยา ออร์โธปิดิกส์ และอายุรศาสตร์
โรคที่พบบ่อย 5 อันดับแรกของภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จำนวน
ทั้งสิ้น 1,500 ตัวอย่าง แล้วนำค่าน้ำหนักสัมพัทธ์เฉลี่ย (RW,
Relative Weight) ของแต่ละโรคมาคูณกับจำนวนเงิน 10,300
บาท ซึ่งเป็นราคาจริงที่โรงพยาบาลได้รับจากสำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อให้ได้จำนวนเงินชดเชยเฉลี่ยของ
แต่ละโรค แล้วนำมาเปรียบเทียบกับราคาจริงที่โรงพยาบาลเรียก
เก็บตามที่ใช้จ่ายจริง โดยแสดงเป็นตัวเลข และค่าร้อยละ

ผลการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบราคาจริงที่คำนวณตามเกณฑ์ DRG และ
ราคาจริงที่โรงพยาบาลเรียกเก็บตามที่ใช้จ่ายจริงแล้วพบว่าราคา
ที่คำนวณตามเกณฑ์ DRG ของแต่ละโรคมีทั้งที่สูงกว่าและ
ต่ำกว่าราคาจริงที่เรียกเก็บ สำหรับภาควิชากุมารเวชศาสตร์แล้ว
สัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ 11.66 ถึง 240.54 โดยมีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 63.38 (ตารางที่ 1) ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ 68.73 ถึง 109.66 โดยมีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 84.33 (ตารางที่ 2) ภาควิชาศัลยศาสตร์
มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ 43.51 ถึง 118.56 โดยมีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 78.89 (ตารางที่ 3) ภาควิชาจักษุวิทยา
มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ 78.46 ถึง 120.00 โดยมีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 96.55 (ตารางที่ 4) ภาควิชาสูติ-
นรีเวชวิทยา มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ 50.14 ถึง 86.33
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 60.43 (ตารางที่ 5) ภาควิชาโสต
ศอ นาสิก และลาริงซ์วิทยา มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ
39.42 ถึง 97.92 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 63.09 (ตารางที่
6) ภาควิชาออร์โธปิดิกส์ มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ 68.90
ถึง 140.87 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 86.35 (ตารางที่ 7)
และภาควิชาอายุรศาสตร์ มีสัดส่วนดังกล่าวมีตั้งแต่ ร้อยละ
46.56 ถึง 97.53 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 59.42 (ตาราง
ที่ 8)

วิจารณ์

เมื่อพิจารณาแต่ละโรค จำนวนเงินที่คำนวณตามเกณฑ์
DRG จะมีทั้งค่าที่สูงกว่าและต่ำกว่า ราคาที่โรงพยาบาลเรียก
เก็บตามระบบปัจจุบัน แต่ในภาพรวมจะพบว่า โรงพยาบาล
ศรีนครินทร์ได้รับเงินชดเชยค่ารักษาพยาบาลต่ำกว่าเดิม โดย
ได้รับประมาณร้อยละ 74 เท่านั้น ซึ่งในท้ายที่สุดเมื่อโรงพยาบาล
มีรายได้ต่ำกว่ารายจ่าย ก็จำเป็นต้องดำเนินการบางอย่างเพื่อ
ลดต้นทุน และผู้ป่วยเองเป็นผู้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นตามไป
ด้วยเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในต่างประเทศที่มีการนำระบบนี้มาใช้

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชากุมารเวชศาสตร์

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
Thalassemia	1.9481	20,065.43	24,006.71	83.58
Hereditary spherocytosis	0.6686	6,886.58	3,150.00	218.62
Acute lymphoblastic leukemia	2.0827	21,451.81	9,621.68	222.95
Hemolytic anemia	1.1935	12,293.05	9,234.33	133.12
Gastroenteritis	0.9161	9,435.83	11,903.45	79.27
SLE	1.6271	16,759.13	6,967.33	240.54
Bacterial sepsis of newborn	1.4378	14,809.34	126,988.68	11.66
Pneumonia	3.1668	32,618.04	48,651.32	67.04
Hypersplenism	2.6042	26,823.26	19,339.00	138.70
Ventricular septal defect	2.3731	24,442.93	32,958.77	74.16

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาจิตเวชศาสตร์

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
Paranoid schizophrenia	0.7307	7,526.21	9,282.14	81.08
Alcoholism and alcoholic withdrawal	0.7838	8,073.14	9,638.50	83.76
Bipolar affective disorder	0.6237	6,424.11	9,346.50	68.73
Major depression	0.8599	8,856.97	8,076.75	109.66
Psychosis	1.7439	17,962.17	21,573.50	83.26

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาศัลยศาสตร์

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
Cholangiocarcinoma	3.6844	37,949.32	87,210.05	43.51
CA breast	1.3022	13,412.66	23,060.64	58.16
Acute appendicitis	1.3140	13,534.20	20,332.09	66.57
Cholelithiasis	2.2814	23,498.42	22,532.73	104.29
CA rectum	3.1253	32,190.59	31,416.82	102.46
Patent ductus arteriosus	4.2675	43,955.25	37,074.26	118.56
Inguinal hernia	0.9941	10,239.23	15,919.52	64.32
Renal calculi	2.3152	23,846.56	35,272.41	67.61
Atrial septal defect	6.0620	62,438.60	60,827.00	102.65
Intestinal obstruction	1.7604	18,132.12	20,251.55	89.53

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาจักษุวิทยา

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
Senile cataract	1.3823	14,237.69	18,146.95	78.46
Retinal detachment	1.4766	15,208.98	17,212.30	88.36
Diabetic cataract	1.8505	19,060.15	16,060.27	118.68
Diabetic retinopathy	1.9845	20,440.35	17,902.91	114.17
Primary angle-closure glaucoma	1.3370	13,771.10	13,990.95	98.43
Vitreous hemorrhage	2.3240	23,937.20	23,310.55	102.69
Traction detachment of retina	2.3220	23,916.60	19,930.73	120.00
Primary open-angle glaucoma	1.2851	13,236.53	16,531.33	80.07
Ocular laceration	1.6581	17,078.43	21,396.27	79.82
Corneal ulcer	1.5125	15,578.75	18,290.05	85.18

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาสูติ-นรีเวชวิทยา

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
CA ovary	1.2874	13,260.22	23,924.09	55.43
Leiomyoma of uterus	1.3173	13,568.19	19,071.73	71.14
CA cervix	1.3935	14,353.05	23,694.45	60.58
Endometriosis	1.3175	13,570.25	25,319.91	53.60
CA endometrium	1.5272	15,730.16	31,370.64	50.14
Ovarian cyst	1.3601	14,009.03	31,040.14	45.13
Female infertility	0.8329	8,578.87	12,011.67	71.42
Tuboplasty after previous sterilization	1.0406	10,718.18	13,829.91	77.50
Uterovaginal prolapse	1.2173	12,538.19	17,546.64	71.46
Abortion	1.0404	10,716.12	12,413.18	86.33

ตารางที่ 6 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาโสต ศอ นาสิก และลาริงซ์วิทยา

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
Postprocedural subglottic stenosis	0.8097	8,339.91	10,122.00	82.39
CA thyroid	1.4892	15,338.76	26,921.05	56.98
Laryngeal tumor	0.6750	6,952.50	9,200.68	75.57
Thyroid goitre	1.0750	11,072.50	15,053.73	73.55
Laryngeal stenosis	1.1464	11,807.92	15,340.82	76.97
Chronic sinusitis	0.8612	8,870.36	16,599.50	53.44
Nasal polyp	0.7389	7,610.67	19,304.32	39.42
Hypertrophy of tonsils	0.6458	6,651.74	12,479.36	53.30
Otitis media	0.9810	10,104.30	17,176.18	58.83
Polyp of vocal cord and larynx	0.8080	8,322.40	8,499.25	97.92

ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาออร์โธปิดิกส์

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
Injury of brachial plexus	1.8649	19,208.47	27,790.82	69.12
Lumbar stenosis	2.9362	30,242.86	21,468.45	140.87
Osteosarcoma	2.3948	24,666.44	23,782.75	103.72
Injury of knee	1.2388	12,759.64	15,253.80	83.65
Gonarthrosis	3.0712	31,633.36	31,679.23	99.86
Closed fracture of femur	2.1533	22,178.99	32,073.50	69.15
TB of bones and joints	2.8855	29,720.65	42,535.91	69.87
C-spondylosis	2.0259	20,866.77	30,286.00	68.90
Non-union of fracture of lower leg	2.6080	26,862.40	27,740.50	96.83

ตารางที่ 8 แสดงรายละเอียดด้านการเงิน ของโรคในภาควิชาอายุรศาสตร์

โรค	RW	DRG (บาท)	เรียกเก็บ (บาท)	สัดส่วน (%)
DM	2.0978	21,607.34	38,919.37	55.52
CA lung	1.9776	20,369.28	25,485.77	79.92
Hypertension	1.1011	11,341.33	13,316.55	85.17
Pneumonia	3.8133	39,276.99	81,645.09	48.11
Congestive heart failure	2.2464	23,137.92	27,404.50	84.43
End-staged renal disease	3.2268	33,236.04	66,720.50	49.81
Gastroenteritis	1.4645	15,084.35	26,107.04	57.78
Non-Hodgkin's lymphoma	2.1632	22,280.96	37,416.05	59.55
Aplastic anemia	1.8207	18,753.21	40,274.09	46.56
Liver cirrhosis	1.7889	18,425.67	18,892.68	97.53

แล้วพบว่า ผู้ป่วยมีแนวโน้มที่จะถูกให้ออกจากโรงพยาบาลเร็วขึ้น และต้องรักษาอาการเจ็บป่วยที่เหลืออยู่ภายในบ้านมากขึ้น²

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นข้อมูลของปี พ.ศ. 2546 ซึ่งขณะนั้นโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มีค่า RW เฉลี่ย เท่ากับ 1.7 แต่หลังจากที่มีการดำเนินการโครงการ ทบทวนเวชระเบียน ทำให้ข้อมูลที่สรุปในเวชระเบียนสมบูรณ์ขึ้น สามารถจัดกลุ่มตามเกณฑ์ DRG ได้ถูกต้องมากขึ้น จนในปี พ.ศ. 2549 ค่า RW เฉลี่ยของโรงพยาบาลศรีนครินทร์ เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ประมาณ 2.1 ซึ่งหมายความว่า การใช้เกณฑ์ DRG ในการคำนวณเงินชดเชยค่ารักษาพยาบาลให้ครอบคลุมโรคส่วนใหญ่ นั้น โรงพยาบาลศรีนครินทร์ อาจได้รับเงินน้อยกว่าที่ได้รับในปัจจุบันไม่มากนัก

การศึกษานี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงการใช้จ่ายยาเคมีบำบัดซึ่งเป็น ยาราคาแพง โดยเฉพาะยาชนิดใหม่ หากต้องได้รับเงินชดเชยตามเกณฑ์ DRG แล้ว คาดว่าโรงพยาบาลอาจไม่สามารถแบกรับภาระค่ายาเคมีบำบัดดังกล่าวได้ และจำเป็นต้องมีการดำเนินการบางอย่างเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีนี้

สรุป

จำนวนเงินที่คำนวณตามเกณฑ์ DRG จะมีทั้งค่าที่สูงกว่า และต่ำกว่า ราคาที่โรงพยาบาลเรียกเก็บตามระบบปัจจุบัน แต่เมื่อดูในภาพรวมจะเห็นได้ว่า โรงพยาบาลศรีนครินทร์จะได้รับเงินชดเชยค่ารักษาพยาบาลต่ำกว่าเดิม โดยได้รับประมาณร้อยละ 74 เท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

1. วินัย ตันติยาสวัสดิกุล, พจนันชวิทย์ อภินิเวศ, นุบผา ซอบใช้, จินตนา บุญจันทร์, รำพรรณ ภัทรนิตย. ต้นทุนในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำแนกตามโรคที่พบบ่อยในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ เปรียบเทียบกับค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บจากผู้ป่วย ในปี พ.ศ. 2546. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. มกราคม 2548.
2. Rantz MJ. Inadequate reimbursement for long term care: The impact since hospital DRG's. Nursing in Health Care 1990; 11:470-2.

